OPISANIE UŁOZENIA AKADEMII

przez J. O. XCIA JMOSCI

WIRTEMBERGSKIEGO W SZTUTTGARDZIE

ZAŁOZONEY.

W tey Akademii niemaſz wyznaczoney liczby Oſob, lecz każdego ktory przyiedźie J. O. Xżę Jmć przyiąc każe: począwſzy od wieku Lat ośmiu. Przyimowana zaś bywa Młodźież każdey Religii, y Stanu tak Szlacheckiego iako y Mieyſkiego.

Młodźież w każdey Religii ieſt utrzymywana, według iey Praw y przepiſow, y do dopełnienia ich powinności w nabożeńſtwie ieſt prowadzona, y tak w Niedźiele y w Czwartki od rana chodzą na nabożeńſtwo, Katolicy do Zamkowey Xćia Jmośći Kaplicy; Lutrzy do Kośćioła ſwego w Akademii; Kalwini do ſwego Kośćioła w Mieśćie; Grecy maią ſwoie do nabożeńſtwa wyznaczone mieyſce. W też ſame dni po południu maią wyznaczone godźiny, do Katehizmow y nauk, każdy w ſwoiey Religii.

W naukach iakich kto chce, lub od ſwoich Rodźicow przeznaczony ieſt, dokładnie wydoſkonalić ſię może, począwſzy od czytania y piſania. W Językach, w Łaćińſkim, w Frańcuſkim, w Niemieckim, w Włoſkim, w Angielſkim y Greckim. W Filozofii, w Fizyce, w Mithologii, w Aſtrologii, w Stereometryi, w Erygonometryi, w Geometryi, w Arythmetyce, w Algiebrze, w Mechanice, w Architekturze, w Budowaniu Wodnym Upuſtow y Młynow, w Wiadomośćiach Goſpodarſkich, w Wiadomośćiach Statyſtycznych, w Politycznym Ziemi opiſaniu, w powſzechnych Dźieiach, w Dźieiach Kroleſtw, w Dźieiach Sarożytności Rzymſkich y Greckich z Strony Praw y Woien, w Jurydyce, w Prawie Natury, w rzeczach Woiennych, w Fortyfikacyi y teyże rożnych wiadomośćiach, w Doktorſtwie, w Cyrulictwie, w Kupiectwie y Handlach, w Snycerſtwie, w Rznięćiu Koperſztychow, w Ogrodnictwie, w Zaſadzaniu y utrzymywaniu Laſow, w Polowaniu, w Jezdzeniu na koniu, w Fechtowaniu, w Tańcowaniu, w Muzyce, w Malowaniu, y w Ryſſowaniu.

Do uczenia tych wſzyſtkich umieiętności, y do dozoru Młodźieży ieſt Profeſſorow y Metrow, wraz z Officyerami Sto pięć.

Gdy ktory Kadet przewini co w Naukach lub w obyczayności, żaden Profeſſor, Metr, ani Officyer niema mocy karania Jego, tylko na karćie papieru napiſze jego wyſtępek y jemu odda, ktorą ſam Winowayca pod czas luſtracyi na ſali ſzeregowey podać muśi Xćiu, lub Panu Połkownikowi, y tylko ſam Xżę naznacza pokutę podług przeſtępſtwa. Pokuty zaś tylko punkt honoru pobudzaiące wyznacza.

Młodźież wſzyſtka rozdźielona ieſt na Sale, y tak Szlachecka w oſobnych ſypia, y u oſobnych iada Stołow; mieyſkiey zaś Kondycyi, także u oſobnych. Sale do Sypiania ſą tak długie budowane że w każdey 50. łożek dla Młodzieży ſię mieśći, to ieſt, rzędem pod dwiema ſcianami, między każdym łozkiem ieſt okno, y w tym oknie ma każdy Kadet ſwoy ſtolik do piſania y zchowanie do papierow y Xiążek, na iednym końcu przy drzwiach ſypia Kapitan y Doglądacz,

na

na drugim końcu przy drugich drzwiach Porucznik y doglądacz, nad łożkami Pawilonow żadnych niemaſz, dla tego, aby Officyerowie y Dozorcy mogli wſzyſtkę Młodźież widźieć, łożka zaś wſzyſtkie iedną formą ſą robione, Pośćiel porządna, bielizna czyſta, y przykryćia wſzyſtkie iednego koloru, nad każdym zaś lożkiem napiſane ieſt nazwiſko tego, kto na nim ſypia. W każdey takowey Sali ſą cztery piece, ktore doſtatecznie ſale ogrzewaią, gdy zaś Młodźież wynidźie na ſwoie lekcye, zaraz okna odwieraią, dla napuſzczenia ſwieżego powietrza; y tak przez całą godźinę przewietrzywſzy ſale okna zamykaią, w piecach podpalą: że Młodźież powroćiwſzy z lekcyow wywietrzone, y iuż ćiepłe zaſtanie ſale.

Młodźież wſtawa rano w Lećie o godźinie piątey, w Ziemie zaś o godźienie wpoł do ſzoſtey, y ma czas do rannego nabożeńſtwa, [ktore odprawiać muśi,] do ubrania ſię, y do śniadania aż do godźiny ſiodmey, o ſiodmey zaś idźie każdy na ſwoie Lekcye, do ktorych ieſt przeznaczony, y te co godźina odmieniaiąc bawi do godźiny iedenaſtey, o iednaſtey powraca każdy do ſwoiey ſypialney Sali, y tam czyſto śię ubrać y uſryſować powinień, y trzy kwadranſe na dwunaſtą zchodzą ſię wſzyſtkie ſale, do iedney długiey ſali dolney ſzeregowa nazwaney, y w tey czterema ſzeregami ſtawaią według wzroſtu uſtawieni, nayprzod ſtan Szlachecki wſzyſtek, a za nim mieyſki. Gdy Xćia ſamego w Sztuttgardźie niemaſz, to Pan Połkownik kommendę generalną nad całą Akademiią maiący, na tęż ſzeregową przychodźi ſalę, y między ſtoiącemi czterema ſzeregami przechodźi ſię, uważaiąc pilnie każdego, czy czyſto ma koło ſiebie, czy ieſt ſwoiey przyzwoitey cery? ieżeli ktory nie chory lub ſłaby, y gdy ktory Kadet ma oſkarzaiącą ſiebie Kartę, tę publicznie Panu Połkownikowi podać powinień, ktorą Pan Połkownik przeczytawſzy, napomnienie przeſtępcy czyni, y tę kartę na powrot mu oddaie, ktorą przeſtępca zachować powinien, aż do pokazania za przybyćiem ſamemu Xćiu. Po uczynioney takowey luſtracyi, każe Pan Połkownik maſzerować do gorney iadalney ſali, w ktorey ſtoią dwiema Rzędami ſtoły, y na przednim końcu przed ſtołami Szlacheckiemi, na pośrodku ſtoi ſtoł okrągły dla Kadetow orderowych, maſzeruią tedy także czterema ſzeregami, y przed każdym rozdźiałem ſwoiey ſali maſzeruie Kapitan y Dozorca, za rozdźiałem zaś Porucznik y Dozorca.

Wychodząc z ſzeregowey ſali wchodzą na wſpaniałe zchody, ktore ſię na dwie rozdźielaią ſtrony, trafiaiąc w ſzerokie drzwi proſto w ſtoły będące, w ktore wchodząc każdy Kadet trafia na tę ſtronę ſtołow, na ktorey ſiedzieć powinień, y gdy każdy na ſwoie przyidźie mieysce, kommenderuiący Officyer ſtanąc każe, potym tenże kommenderuie do błogoſławieńſtwa ſtołowego, ktore ieden Kadet głośno, a drudzy wſzyſcy z złożonemi rękami ſtoiąc ćicho mowią, po tym ſkończonym kommenderuie ſieść do ſtołu, do ktorego ſiadłszy ieść poczynaią.

Na obiad maią 4 Potrawy, to ieſt: Zupę, ſztukę mieſa, potrawę y jarzynę, na wieczerzą zaś trzy, lecz czyſto y porządnie nagotowane, gdyż kucharze z Xcey kuchni co mieśiąc inśi do gotowania Kadetom wyznaczeni bywaią, y Połmiſki doſyć okryte dawaią, że ſię doſtatecznie każdy naſycić może y ieſzcze zoſtanie, gdyż tylko ſześć Oſob do każdego należy Połmiſka, Fruktow ieść niebronią y owſzem ie częſto daią y kupować miernie pozwalaią: twierdząc iż te krew czyſzczą y chłodzą.

Gdy ſię Obiad zkończy, Officyer znowu kommenderuie do wſtania, potym do podźiękowania Panu Bogu za Obiad, ktore także ieden Kadet głośno a inni wſzyſcy ſtoiąc z złożonemi rękami ćicho mowią, potym zkończonym maſzeruią po dwoch y Officyerowie tym porządkiem iak ſzli do Stołu, wychodząc drugim

gim końcem ſali drzwiami, przy ktorych Xżę y wſzyſtkie pierwſze obce Oſoby, lub wniebytnośći Xćia Pan Połkownik zobcymi Oſobami ſtoią, wyſzedłſzy za ſalę, ſtan mieyſki doſtaie każdy ſztukę Chleba na podwieczorek, Szlachćie zaś do ſypialney zanioſą ſali, y każdemu przy iego łozku położą.

Pod czas obiadu y wieczerzy, wolno każdemu obcemu przyiść na Salę, y tam iedzącey Młodźieży śię przypatrywać, y znią rozmawiać, y Xżę gdźie indźiey nieprzyimuie gośći lub Cudzoźiemcow, tylko w Akademii na Sali Jadalney lub ſzeregowey, y przez cały Obiad z wſzyſtkiemi gośćmi, y całym ſwoim Dworem na ſali Jadalney bawi pokiey Kadeći niewymaſzeruią.

Po zkończcnym obiedźie, maią Kadeći czas do rozrywki aż do godźiny drugiey, w ktorym albo idą na przechadzkę za Miaſto, albo też w Dźiedźińcach Akademii Wolantami, Piełkami, Kręglami, lub innemi przyſtoynemi rozrywkami bawić śię mogą, lub też pod czas lata każdy w ſwoim ogrodku, [ktory ma wwielkim wyznaczony ogrodźie,] czas ten ſtrawić może, iednak zawſze pod dozorem Officyerow y Doglądaczy, gdyż bez tych Młodźież minuty iedney ſama nie ieſt, y dla tego żadna nieprzyſtoyność, lub nieſzczęśćie między młodźieżą ſtać śię niemoże, z Akademii zaś żaden Kadet wyniść niemoże, chyba za wyraznym ſamego Xiążęćia pozwoleniem.

O godźinie drugiey rozchodzą ſię Kadeći, każdy do ſwoiey przeznaczoney lekcyi, na ktorych co godźina podług przepiſu odmienianych bawią do godźiny ſzoſtey; o ſzoſtey powracaią do Sali ſypialney, y tam bawią. Trzy kwadranſe na ſiodmą zchodzą śię znowu do ſali ſzeregowey, y tam tym ſamym ſpoſobem ſtawaią, y przez Pana Połkownika luſtrowani bywaią tak, iak przed Obiadem, o godźinie ſiodmey tymże ſamym porządkiem maſzeruią do Sali Jadalney, y po odprawionym rownież iak na Obiad błogoſławieńſtwie Wieczerzą iedzą, po ktorey zkończoney y odprawionim Panu Bogu podźiękowaniu, ieden Kadet mowi Modlitwę, dźiękuiącą Panu Bogu za ſzczęśliwe dnia przepędzenie, za Łaſki y Dobrodźieyſtwa odebrane, y polecaiącą śię Bogu na tę noc, y na całe życie, także Rodźicow, Krewnych, Dobrodźiejow y Przyiaćioł ſwoich głośno, a drudzy z Złożonemi ſtoiąc rękami ćicho mowią, po ktorym odprawionym nabożeńſtwie tym ſamym kształtem iak po Obiedźie maſzeruią z Sali Jadalney, każdy do ſwoiey ſypialney, gdźie do osmey zabawiwſzy ſpać śię kładą.

Dla chorych Kadetow, ieſt kilka pokoiow bardzo wygodnych, w ktorych, gdy ktory zachoruie, umieſzczony bywa podług gatunku Choroby oſobno, aby ieden od drugiego śię niezaraźił. Do dozoru zaś chorych Kadetow ieſt Doktor bardzo doſkonały, y Felczer, y oſobne uſłużenie czyniące chorym wygodę, iaka tylko bydź może. Gdy śię zaś defekt iaki ćięſzki trafi, to y inni nadworni Doktorowie Xcy y mieyſcy na radę Doktorſką zchodźić ſię muſzą, y naypilnieyſze o zdrowiu Chorego mieć ſtaranie. Xiążę codźienny z Akademii odbiera rapport opiſuiący wſzyſtko, co ſię w Akademii dźieie, czy, ktory zachorował? czy ktory ozdrowiał? y nawet gdy Pan Połkownik przy oglądaniu młodźieży na ſali ſzeregowey poſtrzeże ktorego, że nie ieſt pryzwoitey ſwoiey cery, lub chroſta ſię iaka na twarzy pokaże, zaraz go ſię ſciſle wypytuie, co mu braknie czy nie chory lub przynaymniey ſłaby, y zaraz to wſzyſtko Xćiu w rapporćie donośi. Gdyż Xiążę tak ieſt troſkliwy o Zdrowie y Edukacyą Kadetow, że nayprzywiązanśi Rodźicy więcey ſtarunkow y trudow o uſzczęśliwienie Dźieći ſwoich dać ſobie nie mogą. y naymilſzą Xćia Jmośći zabawą ieſt wydoſkonaleniem tey Akademii ſię zatrudniać.

Gdy

Gdy kto do tey przychodźi Akademii, każdy przez Doktora y Felczera bywa od ſtopy do głowy rewidowany, ieżeli iakiego nie ma Defektu, y gdy iakowy znaydą zaraz pilne o wyleczenie Jego czynią ſtarunki.

Okulizować Oſpy w Akademii Xiążę nikomu niepozwala, y gdyby Rodźicy Dźiećięćiu ſwemu okulizować dać chćieli, toby go muśieli przez ten czas z Akademii do Domu ſwego odebrać, lecz gdy ktory na naturalną zachoruie Oſpę, ten ma przyzwoitą ſwoię pilność y ſtaranie, inni zaś wſzyscy, ktorzy iey ieſzcze niemieli zaraz biorą lekarſtwa przygotuiące ich do Oſpy; tak zaś pomyſlnie ta choroba tam ieſt traktowana, że ile tylko kto iey doſtał, każdy ſzczęśliwie wyſzedł.

W tey Akademii znayduią się z rożnych kraiow Oſoby, mianowićie, z Francyi, z Anglii, z Hiſzpanii, z Portugalii, z Włoch, z Szwecyi, z Danii, z Bawaryi, z całey Rzeſzy Niemieckiey, z Moſkwy; Synowie Miniſtrow, Generałow, Graffow, Baronow, y Szlachty, także z wielkiey Polſki znacznych Familii Młodźieży, kilka iuż tam śię znayduie. Z mieyſkiego zaś Stanu ſą Synowie Bankierow, ſławnych Kupcow, Doktorow, y innych rożnych maiętnych Mieſzczanow. Z Polſki też ieſt ieden Doktora Wolffa z Leſzna. Z kąd nie mała dla Młodźieży wynika korzyść, że z ludzmi z rożnych Kraiow zabrana znaiomość może w dalſzym biegu ich wieku wzdarzaiących śię okolicznośćiach bydź ſim użyteczną.

W każdym Roku d. 29. Liſtopada poczyna śię Examen generalny całey Akademii, y ten trwa przez dwa tygodnie, na ktory Xiążę wiele Gośći y Cudzoźiemcow zapraſza, Komedye, Koncerty y inne Zabawki, tak dla Gośći iako y dla Kadetow czynić każe, y przez te wſzyſtkie dni publiczne y codźien z inſzych umieiętnośći bywaią Examina, po ktorych zkończonych d. 14. Grudnia odprawiana bywa wielka Gala, na pamiątkę rocznicy tego dnia Rozpoczętey Akademii, y tego dnia ći wſzyſcy ktorzy ſię na Examinie w iakowych dyſtyngwowali naukach publicznie ſwoie odbieraią nadgrody, to ieſt: Każdy doſtanie Nummisma wielkie ſrebrne przynaymniey grzywnę ważące, na ktorym z iedney ſtrony wybita ieſt Oſoba Xćia, z drugiey ſtrony Inſignia tey Nauki, w ktorey śię doſkonale popiſał, y do tego na Pargaminie pięknie wypiſany Przywilii, pochwały tegoż Xcia wyrażaiący, iż przez dokładny w tey umieiętnośći przy Examinie popis, tę ſobie ſprawiedliwie zaſłużył nadgrodę. Y w śiłu naukach ieden dobrze śię popiſze, tyle takowych odbierze nadgrody znakow, te zaś Nummismata dla Szlachty bywaią pozłoćiſte, dla Mieyſkiego zaś ſtanu tylko ſrebrne.

Dla tym więkſzego do nauk Młodźieży zachęcenia poſtanowił Xżę dwa Ordery, ieden mnieyſzy, drugi więkſzy; kto więc w czterech umieiętnośćiach na iednorocznym Examinie śię popiſze, ten nie tylko wyżey wyrażone Nummismata odbierże, ale też y Order mnieyſzy doſtanie. Kto zaś w ośmiu naukach doſkonałym śię okaże, ten więkſzym Orderem uczczony zoſtanie. Ci zaś Orderowi Kawalerowie, tę maią w Akademii dyſtynkcyą, że w Oſobnych umyſlnie dla nich ſporządzonych Salach ſypiaią, y oſobnego ſtołu iadaią, w maſzerowaniu naypierwſi idą, y czy to z Szlacheckiego, czy z Mieyſkiego ſtanu Orderowym zoſtanie Kawalerem rowne ma przed innemi pierwſzenſtwo y poſzanowanie. Ordery zaś te, ſą Krzyżyki więkſze lub mnieyſze złote, Emalie, u wierzchniey Sukni przy dźiurce na pierśiach na czarney ſtązce wiſzące; ći zaś ktorzy Orderu niedoſzli, ale iednak Nummismata doſtali maią na znak ſwoiey applikacyi przy naramnikach mundurowych żołtą taśmę iedwabną z czerwonym przerabianą, ale ći z Szeregu innych Kadetow niewychodzą.

Kiedy

Kiedy Xżę ieſt w Sztuttgardźie; to codźien dway Kadeći ieden z Szlacheckiego drugi z Mieyſkiego ſtanu podług kolei, bywaią naznaczeni na Ordynans do Xćia, lecz do doiśćia tego ſzczęśćia powinien Kadet śię ſtarać, aby przed przyiśćiem iego kolei, przynaymniey przez dwa tygodnie, żadney na niego niebyło ſkargi, czego ieżeli nieuniknie, kolei ſwoię traći. Częſto także Xżę po kilkunaſtu Kadetow do ſwego wyznacza ſtołu, ktorzy z nim iedzą, ale do doiśćia tego przez cztery tygodnie ſkargi Kadet ſtrzeć śię powinien, zgoła że nayuczćiwſze a zawſze punkt honoru pobudzaiące ſpoſoby Xżę wynayduie do zachęcenia y przymuſzania Młodźieży do applikacyi.

Pod czas Karnawału na Redutach przy Xćiu, Kadeći dobrze ſię ſprawuiący także bywaią, Aſſamble publiczne u Dworu Xcego kiedy ſą, to zawſze w Akademii y Kadeći na nich ſię znayduią, przez co maią ſpoſobność widźieć wielkie y publiczne Kompanie, y z dyſtyngwowanemi ludźmi przeſtawać: ale w karty grać im nigdy niewolno.

Piniędzy żadnych ani rzeczy śrebrnych lub złotych, [oprocz Nummismatow zaſłużonych] Kadetowi przy ſobie mieć niewolno, lecz tak rzeczy iako y piniądze, ktore na małe potrzeby Kadeta Rodźicy dadzą, złożone bydź powinny u Officyera do tego wyznaczonego, ktory co tylko z piniędzy na potrzebę Kadeta wyda w Regeſtr wpiſuie, y Kadet także w ſwoy Regeſtr wpiſać powinien, ktore to dwa Regeſtra zgadzać ſię powinny, a przez to Młodźież uczy śię regularnego wydatku piſania.

Mundury, Bielizna y wſzyſtkie rzeczy każdego Kadeta ſą pod Regeſtrem oddane iednemu ſłużącemu tey ſali, w ktorey Kadet śię znayduie. Młodźież zaś wſzyſtka trzy razy w tydźien bieliznę odmienia, gdyż zawſze czyſto y porządnie ubrana y uſryzowana bydź muśi, do ubierania zaś ſam śiebie każdy ſpoſobić śię powinien, lecz ktory tego niepotrafi, to ſłużący tamteyśi uczynią.

Kiedy Kadet Liſt iaki odbierze, powinien zapieczętowany ieſzcze oddać Xćiu lub Panu Połkownikowi, y dopiero potym czytać mu go wolno, także gdy do kogo piſze, Officyerowi ſwemu pokazać go powinien przed zapieczętowaniem.

Przychodzący do tey Akademii powinien mieć Metrykę Urodźenia ſwego, Łyſzkę, Noż, y Widelce z Futerałem, [gdyż te każdy ſobie do ſtołu w kieſzeni przynieść powinien,] dwanaśćie koſzul dźiennych z Mankietkami batyſtowemi, lub z ćienkiego płotna, [gdyż inſzych nośić niewolno,] ſześć koſzul nocnych, ſześć czapek nocnych, dwanaśćie par ponczoch bawełnianych, ſześć par ponczoch nićianych, dwanaśćie chuſtek, ſześć ręcznikow lub ſerwet, Szlafrok, dwie nocne kamizelki, poduſzkę iednę z dwiema poſzewkami białemi, parę pantoflow, dwie ſzczotki do botow, ſzczotkę do ſukien, ſzczoteczkę do chędożenia ſprzącek, ſzczoteczkę do chędożenia Zębow, dwa grzebienie do Fryzowania, grzebień do rozczeſania Wło[illegible]en do wyczeſania, Scyzoryk, noż kieſzonkowy, pieczątk[illegible]ſtążki czarney iedwabney do Włoſow, worek do pudru y[illegible]zarego płotna do Kąpania ſię, nożyczki kieſzonkowe, n[illegible]ze do papieru, Kufer. Te wzyſtkie rzeczy z domu przywieźion[illegible]ſprawione bydź mogą.

Tam zaś na mieyſcu ſprawione bydź powinny, gdyż te podług przepiſu iednakowe u wſzyſtkich bydź muſzą, Mundur paradny, to ieſt: Zwierzchnia Suknia y Kamizelka, zgranatowa ſtalowe z ſrebrnemi naramnikami, y ſpodnie białe. Drugi Mundur codźienny ſuknia kamizelka y ſpodnie, z Sukna rowne-

goż

goż koloru, y drugie ſpodnie ſkorzane białe. Kapeluſz z śrebrnym galonem, Kapeluſz gładki, ſurdut z ſukna rownegoż koloru. Zwierśćiadło, dwa Chelſztuchy z Włośia czarnego, [gdyż inſzych nośić niewolno] Puilares y Ołowki do ryſſowania, Xiążki podług wieku Kadeta y nauk, do ktorych ieſt przeznaczony, dwie pary ſprzącek mundurowych, Lichtarz, trzy pary ponczoch Zimowych wełnianych białych, bardzo długich, dwoie ſpodni z proſtego płotna ſzerokich, dla okryćia inſzych, aby ich przy ryſſowaniu niezbrudźić, dwie pary rękawiczek, dwie pary botow, dwie pary trzewikow. Utrzymywanie tego wſzyſtkiego koſztować może przez rok koło 60. Zł. Niemieckich, wſzyſtkie zaś rzeczy imieniem Właśćićiela naznaczone bydź powinny.

Zapłata roczna, za żywność, za nauki wſzelkie, ktore ſobie tylko kto obierze, za ſtaranie o zdrowiu y wſzelkie lekarſtwa, za ſtancyą y oney ogrzewanie, za pośćiel, za pranie bieliżny y za uſłużenie, [gdyż ſwego uſłużenia nikomu mieć niewolno,] wyznaczona ieſt według wieku Kadeta, y ta dopiero po każdych trzech mieśiącach zakończonych regularnie płacona bydź powinna, y tak od Kadeta w Oſmym Roku będącego, płaći śię na cały rok Złotych Niemieckich 150. w dźiewiątym roku Złot. tychże Niem. 200. w dźieśiątym Roku Zł. Niem. 250. w iedenaſtym Roku Zł. Niem. 300. w dwunaſtym roku Zł. Niem. 350. w trzynaſtym roku Zł. Niem. 400. w czternaſtym roku Zł. Niem. 450. w piętnaſtym roku Zł. Niem 500. ktorych liczba iuż niebywa podwyżſzona, choćby Kadet był w 24. lub ſtarſzym wieku, gdyż tam Rodźicom wolno, zoſtawić Syna ſwego tak długo iak tylko zechcą, rownież gdyby im śię podobało Syna ſwego w ktorymkolwiek czaſie odebrać, zupełna zoſtawiona im ieſt Moc y Władza.

Jeżeli zaś ktory z wychodzących z Akademii Kadetow, życzy ſobie u Dworu Xćia Jmśći lub w Woyſku iego zoſtać w ſłużbie, ten zawżdy przed innemi umieſzczony bywa.

Oddaiący Rodźicy Syna ſwego do tey Akademii, powinni uwiadomić w czym go życzą ſobie mieć edukowanego, czy w Umieiętnośćiach ſtatyſtycznych, czy w Zołnierſkich, czy w Goſpodarſkich, lub w innych iakich Kunſztach, także ktorych ięzykow uczyć ſię ma, y iak na długi czas zoſtawić go tam chcą, a to dla tego, ażeby tam wiedźiano iak godźiny y lekcye dla niego roſporządźić, ażeby żądaniu Rodźićielſkiemu zupełnie zadoſyć uczynić.

Złoty Niemiecki zawiera w ſobie Złotych Polſkich cztery; czerwony Złoty zaś w tym tam Kraiu zawiera w ſobie Złotych Niemieckich pięć, to ieſt: Złotych Polſkich dwadźieśćia; od naymłodſzego więc Kadeta Płaca na cały Rok wynośi Czerwonych Złotych trzydźieśći, y tak co rok po dźieśięć postępuiący przyidźie od [illegible] czerwonych Złot[illegible]

W LESZNIE,
Drukiem Samuela Theofila Preſſera.